

Vizyon

Mart 1999

"Müzesini Düşleyen Sergi"den Özgün Baskı Müzesine...

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 89 sanatçının 200 yapıtından oluşan özgün baskı koleksiyonu ile çağdaş Türk sanatında kuşakları buluşturuyor. "Müzesini Düşleyen Sergi" adındaki bu buluşma, fakültenin özgün baskı müzesini kurma girişiminin de ilk adımını oluşturuyor. Sergi, çağdaş sanatımızın özgün baskıya yansıyan boyutunu bir bütünlük içinde izleyiciye sunmayı amaçlıyor. Sergide yer alan koleksiyon, 1906 doğumlu Aliye Berger ve Nurullah Berk'le başlayıp, 1970'lerde doğan sanatçılara kadar uzanıyor. Sergi koleksiyonu Prof. Mustafa Aslier, Prof. Süleyman Saim Tekcan ve Prof. Fevzi Karakoç'tan oluşan bir kurul ta-rafından belirlendi. Çok sayıda üretildikleri için maddi açıdan ulaşılabilir nitelik taşıyan özgün baskı ürünleri, sanatın toplumsallaştırma çabalarında önemli bir rol oynuyor. Bu koleksiyonun oluşmasında da sanatçıların bu toplumsal bakışlarının önemli payı var. Korunabilme ve taşına- bilmede kolaylıklar sunan özgün baskı ürünleri, Türkiye gibi sanatla toplumun buluşmasını sağlayacak mekânların ve organizasyonların bulunmadığı bir ülkede önemli misyonlar üstleniyor.

"Müzesini Düşleyen Sergi" adındaki bu çalışmada hiç bir yapıt için maddi karşılık talep edilmedi. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Özgün Baskı Koleksiyonunun çekirdeği; 1973 yılında Aliye Berger, Bedri Rahmi, Cihat Burak, Mustafa Aslier, Mürşide İçmeli, Ergin İnan, Devrim Erbil ve Mustafa Pilevneli'nin de içinde olduğu sanatçı grubunun yapıtlarını kuruma bağışlamalarıyla oluşturuldu. Prof. Mustafa Aslier'in girişimiyle oluşan koleksiyon, 1998 tarihine dek pek gün ışığına çıkarılmadı. 1998 yılında Mustafa Aslier, S. Saim Tekcan ve Fevzi Karakoç'tan oluşan bir kurul tarafından saptanan sanatçılardan fakülteye ikişer yapıt bağışlamaları rica edildi. Sanatçılar bu çağrıyı coşkuyla yanıtladılar. Koleksiyon eksikleri Artes Çamlıca Sanat Evi, Maçka Sanat Galerisi, Nev Sanat Galerisi, Mustafa Aslier, Mengü Ertel ve Dr. Sinan Genim'in bağışlarıyla tamamlanmaya çalışıldı. Bu arada katkılarından yararlanan Özdemir Al- tan, Turan Erol ve Mustafa Ata'nın özgün baskı çalışmaları yaptığı bu sayede öğrenildi. Özgün baskı koleksiyonu, bağışlarla oluşturulmuş ilk koleksiyon olmasının yanında çağdaş Türk sanatını büyük bir çeşitlilikle biraraya getiren ilk koleksiyon olma özelliğine de sahip. Sergi, çağdaş sanat müzesi olmayan ülkemizde çağdaş sanatı müzeleştirmeyi amaçlıyor. Sergide gravür, litografi ve serigrafi tekniğiyle üretilmiş işler yer alıyor. Bu çeşitlilik içinde soyut ve figüratif yapıtların örnekleri görsel bir tarih oluşturuyor. Bir bakıma yaşadığımız yüzyılın sanatı yanyana getiriliyor. 17 Şubat'ta başlayıp 7 Nisan'a kadar sürecek olan sergi, izmir ve Ankara'da da sergilendikten sonra müze mekânına geri dönecek.

"Müzesini Düşleyen Sergi"nin Tarihçesi...

Cumhuriyetin 50. yılında Dışişleri Bakanlığı'nın Prof. Mustafa Aslier'den "Çağdaş Türk Gravür Sanatı Sergisi" düzenlemesi isteğiyle çeşitli sanatçılar tarafından çekirdeği oluşturulan sergideki yapıtlar; Avrupa, Afrika ve Asya'nın çeşitli kentlerinde sergilendi. Prof. Aslier, sergi Türkiye'ye dönünce gelecekte kurulacak özgün baskı müzesinin çekirdeğini oluşturmak amacıyla sanatçılardan yapıtlarını Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu'na bağışlamalarını istedi. Böylece oluşturulan koleksiyon, zamanla kayıplara uğradı. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hüsametdin Koçan, Prof. Aslier'den 1998 yılında demirbaşa kayıtlı 49 yapıtlık bir koleksiyon olduğunu öğrendi. Aynı yıl; Prof. Aslier, Prof. Süleyman Saim Tekcan ve Prof. Fevzi Karakoç'tan oluşan bir koleksiyon

kurulu oluşturuldu. Ayrıca Prof. Mustafa Aslıer, Mengü Ertel ve Rabia Çapa özel koleksiyonlarından yapıtlar bağışlayarak girişime özel destek sağladılar. Prof. Koçan, böyle bir müze kurmanın gereğini şöyle açıklıyor: "Ülkemizde müze kurmak isteyenlerin başarısız olma korkusu her geçen gün daha çok büyüyor. Bu korkunun yarattığı psikolojik baskıyı aşmadan müzeler kurulamayacak. Halbuki Türkiye, çok sayıda müze kuracak birikime sahip. Özgün Baskı Müzesi'nin kuruluşu sanat ortamımızın özgüvenini kazanması için de gerekli. Özgün baskı çok sayıda üretilebildiği için sanatı, ekonomik açıdan ulaşılabilir bir mesafeye taşıyor. Taşınabilirlik ve depolanma açısından da büyük koleksiyonları farklı kentlerde ve ülkelerde sergileme kolaylıklarına sahip. Koleksiyon bu açıdan hem müzeyi oluşturacak hem farklı kentlerde ve ülkelerde sergilenerek sahip olduğu birikimleri dünya insanı ile paylaşacak." ■

Eserleriyle sergiye katılan sanatçılar:

Aliye Berger / Nurullah Berk / Zühtü Müridoğlu / Sabri Berkel / Füreyâ Koral / Veysel Erüstün / Bedri Rahmi Eyüboğlu / Abidin Dino / Cihat Burak / Ferruh Başağa / Avni Arbaş / Turhan Selçuk / Fethi Kayaalp / Mehmet Pesen / Mustafa Aslıer / Nevzat Akoral / Orhan Peker / Adnan Çoker / Semih Balcıoğlu / Turan Erol / Burhan Doğançay / Mürşide İçmeli / Mengü Ertel / Özdemir Altan / Ercan Gülen / Ali Teoman Germaner / Behçet Safa / Altan Gürman / Yurdaer Altıntaş / Güngör İblikçi / Devrim Erbil / Tan Oral / Altan Adalı / Oktay Anılanmert / Mustafa Plevneli / Süleyman Saim Tekcan / Erol Deneç / Zafer Gençaydın / Gül Derman / İlhami Ercivan / İsmail Türemen / Utku Varlık / Ergin İnan / Hale Sontaş / Teoman Südor / Atilla Atar / Mehmet Güler / Berna Türemen / Gülseren Südor / Hasan Pekmezci / Hayati Misman / Mehmet Özer / Mustafa Ata / Gülsün Karamustafa / Hüsamettin Koçan / Mehmet Uyanık / Zahit Büyükişleyen / Balkan Naci İslimyeli / Fevzi Karakoç / Hanefi Yeter / Kadri Özyayten / Yalçın Özel / Sadık Altınok / Filiz Başaran / İbrahim Çiftçioğlu / Aydın Ayan / Güler Akalan / Maria Sezer Michels / Sema Boyana / Bedri Baykam / Emre Becer / Mithat Şen / Sema İlğaz Temel / Ayşegül İzer Draşan / Mehmet Koyunoğlu / Tayfun Erdoğmuş / Erkan Özdilek / Devabil Kara / Emin Koç / Hüsnü Dokak / Melih Görgün / Sevil Görür / Bilgehan Uzuner / Cemil Ergün / Mürteza Fidan / Şakir Gökçebağ / Gazi Şansoy / Yusuf Ziya Algan / Eda Tekcan Tomba